

Rusza ogólnopolskie badanie potrzeb farmaceutów, dotyczące ich roli w terapii ran w ramach kampanii „Rany pod kontrolą”

Kampania „Rany pod kontrolą” ogłasza start ogólnopolskiego badania ankietowego, mającego na celu poznanie codziennych wyzwań i potrzeb farmaceutów związanych z poradą farmaceutyczną w ramach terapii ran. Badanie obejmuje szeroki zakres zagadnień – od typów najczęściej konsultowanych ran w aptece, przez ocenę poziomu wiedzy na temat nowoczesnych opatrunków i płynów do antyseptyki, po dostępność niezbędnych produktów i oczekiwania szkoleniowe. Jego celem jest zebranie danych, które będą bazą do systemowych zmian wspierających farmaceutów oraz doskonalenia opieki nad pacjentami z ranami.

Rany przewlekłe nie tylko dramatycznie pogarszają jakość życia pacjentów, ale są też źródłem olbrzymich kosztów. Jak podaje Porozumienie na rzecz Profesjonalnej Terapii Ran leczenie powikłań zakażenia rany pooperacyjnej może sięgać nawet 34 tys. euro na pacjenta w krajach europejskich. Nielezione lub niewłaściwie prowadzone owrzodzenia, w tym stopa cukrzycowa, mogą prowadzić do amputacji – których w Polsce wykonuje się ponad 11 tysięcy rocznie. Farmaceuci, jako jedno z pierwszych ogniw systemu opieki zdrowotnej, odgrywają coraz większą rolę w identyfikacji problemów z ranami i kierowaniu pacjentów na odpowiednie leczenie.

Czy farmaceuci są gotowi do roli bycia pierwszym krokiem w opiece nad raną?

Rosnąca liczba pacjentów zgłaszających się do aptek z problemami ran ostrych czy trudno gojących się pokazuje, jak duże znaczenie ma dziś rola farmaceuty na pierwszej linii kontaktu z osobą chorą lub rodziną pacjenta. To właśnie farmaceuta często staje się pierwszym doradcą, do którego pacjent zgłasza się po pomoc, zanim trafi do specjalisty. Mimo że wyzwania są duże, brakuje wciąż odpowiednich szkoleń, procedur i narzędzi, które pozwalałyby działać zgodnie z najlepszą praktyką kliniczną.

„Farmaceuci coraz częściej mają realny wpływ na jakość opieki nad pacjentami zmagającymi się z ranami, w tym także przewlekłymi. Jesteśmy obecni tam, gdzie pacjent trafia w pierwszej kolejności – to ogromna szansa, ale też odpowiedzialność. Zderzamy się z pytaniami o dobór odpowiednich opatrunków, zasady antyseptyki skóry i rany, a czasem także potrzebę wczesnego rozpoznania infekcji. Niestety, systemowo nie otrzymujemy narzędzi, które umożliwiłyby nam pełnienie tej roli w sposób kompleksowy. Dlatego tak ważne jest, by to badanie dostarczyło rzetelnych danych i stało się punktem wyjścia do wzmocnienia pozycji farmaceuty w systemie leczenia ran” – mówi dr n. med. i n. o zdr. Marek Tomków, Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej.

Zwiększenie roli farmaceutów w zakresie wsparcia pacjentów z ranami wymaga jednak konkretnych działań – zarówno w zakresie przepisów, jak i edukacji. Farmaceuci muszą mieć dostęp do aktualnej wiedzy, wytycznych i standardów postępowania, a także możliwość uczestniczenia w procesie terapeutycznym – nie tylko jako osoby wydające leki i wyroby medyczne, ale jako aktywni członkowie zespołu opieki.

Jakie wsparcie jest potrzebne farmaceutom, by efektywnie wspierali proces gojenia?

„W terapii ran nie wystarczy tylko wydać odpowiedni preparat – potrzebne jest zrozumienie procesów gojenia, mechanizmów zakażenia oraz zasad skutecznej profilaktyki. Farmaceuci mają ogromny potencjał, by odegrać ważną rolę w edukacji pacjenta i wczesnej interwencji, zwłaszcza w obliczu

narastającej antybiotykooporności. Zdarza się, że to właśnie w aptece po raz pierwszy rozpoznawane są objawy infekcji, które – jeśli zostaną przeoczone – mogą prowadzić do powikłań lub hospitalizacji. Dlatego potrzebujemy konkretnych narzędzi: wiedzy, algorytmów postępowania i praktycznych rozwiązań, które przełożą się na skuteczne działanie. Badanie pozwoli nam określić, gdzie są braki i jak je uzupełnić w sposób najbardziej efektywny” – mówi dr hab. n. med. i n. o zdr. Piotr Merks, Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Farmacji.

Aby tak się stało, niezbędne jest wypracowanie praktycznych rozwiązań, które będą realnym wsparciem dla farmaceutów w ich codziennej pracy. Mowa tu zarówno o odpowiednio opracowanych materiałach edukacyjnych, jak i o systemowych zmianach umożliwiających rozszerzenie ich kompetencji. Tylko wtedy możliwe będzie pełne wykorzystanie ich potencjału w obszarze, który – jak pokazuje praktyka – wymaga szybkiego i świadomego działania już na poziomie pierwszego kontaktu z pacjentem w potrzebie.

Szczegóły badania i zaproszenie do udziału

Badanie skierowane jest do farmaceutów i techników farmacji pracujących w różnych placówkach – aptekach ogólnodostępnych, szpitalnych oraz innych punktach farmaceutycznych.

Ankieta, dostępna pod linkiem <https://www.interankiety.pl/a/badaniepotrzebfarmaceutow>, obejmuje pytania dotyczące codziennych doświadczeń związanych z kontaktem z pacjentem z raną czy owrzodzeniem, poziomu wiedzy, praktyki doradczej, zakresu dostępnych produktów, a także wskazania obszarów, które wymagają dodatkowego szkolenia lub wsparcia.

Udział farmaceutów w badaniu jest kluczowy, by zidentyfikować realne potrzeby zawodowe tej grupy i opracować rekomendacje dla dalszych działań na rzecz poprawy jakości terapii ran w Polsce. Ankieta będzie dostępna do 22 lipca 2025r.

*Wszystkie dane pochodzą z Porozumienia na rzecz Profesjonalnej Terapii Ran

O kampanii Rany pod Kontrolą

Kampania „Rany pod Kontrolą” ma na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problemów związanych z ranami oraz poprawę standardów opieki i leczenia. Głównym celem działań jest podnoszenie wiedzy na temat efektywnego leczenia ran trudno gojących się, profilaktyki ich powstawania oraz dostępu do pomocy w zakresie ran. Inicjatywa dąży do opracowania strategii, która skutecznie zmniejszy ryzyko zakażeń oraz powstawania ran w grupach podwyższonego ryzyka, takich jak pacjenci z cukrzycą czy niewydolnością żylną. Jednym z elementów tej strategii będzie podnoszenie poziomu znaczenia antyseptyki i dekolonizacji ciała dla ograniczenia rozprzestrzeniania się drobnoustrojów i zwalczania antybiotykoodporności. Kampania skupia się na konsolidacji stanowisk środowiska medycznego i społecznego poprzez wypracowanie interdyscyplinarnego Porozumienia na rzecz profesjonalnej terapii ran.

Patronami kampanii są: Europejskie Stowarzyszenie Epidemiologii i Higieny, Federacja Pacjentów Polskich, Izba POLMED, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA-Poland, Naczelna Izba Aptekarska, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Polska Federacja Szpitali, Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Onkologicznych, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Polskie Towarzystwo Leczenia Ran, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Polskie Towarzystwo Naukowe Leczenia Ran i Organizacji Opieki, Polskie Towarzystwo Opieki Farmaceutycznej, Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki, Polskie Towarzystwo Pielęgniarstwa Infuzyjnego, Polskie Towarzystwo Prehabilitacyjne, Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne, Stowarzyszenie pielęgniarkicyfrowe.pl, Technomed, Towarzystwo Chirurgów Polskich, Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Związek Pracodawców Aptecznych PharmaNET, Związek Zawodowy Pracowników Farmacji, Krajowa Izba Domów Opieki oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek.

Opiekę merytoryczną nad kampanią sprawuje Rada ekspertów w składzie:

- prof. dr hab. n. med. Tomasz Banasiewicz, Przewodniczący Rady, Kierownik Oddziału Chirurgii Ogólnej, Endokrynologicznej i Onkologii Gastroenterologicznej Szpitala Klinicznego im. H. Świącickiego w Poznaniu
- dr hab. med. Beata Mrozikiewicz-Rakowska, Członek Zespołu d/s opracowania procedur w zakresie zespołu stopy cukrowej przy Ministrze Zdrowia
- dr n. med. Przemysław Lipiński, Prezes Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran, Przedstawiciel Polski w D-Foot International, Członek International Association of Diabetic Foot Surgeons, Kierownik Pracowni Leczenia Ran Centrum Medycznego ARGO w Łodzi
- mgr Mariola Łodzińska, Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
- mgr Jolanta Dynarska, Z-ca Dyrektora ds. Pielęgniarstwa Zachodniopomorskie Centrum Onkologii
- dr hab. n. med. i n. o zdr. Piotr Merks, Przewodniczący Związku Zawodowego Pracowników Farmacji
- dr n. med. i n. o zdr. farm. Marek Tomków, Prezes Naczelnej Izby Aptekarskiej

Inicjatorem Kampanii jest Schulke.

Więcej informacji na temat kampanii można znaleźć na stronie internetowej: www.ranypodkontrola.pl.